

Sirkulær økonomi

Indre Østfold regionråd

3. februar 2023

A stylized illustration of a city street. In the foreground, a red truck with a large red tarp covering its cargo is parked. The truck has a white cab and a red body. Behind the truck, there are several tall, colorful buildings in shades of yellow, green, and red. The buildings have multiple windows and doors. The sky is light blue with a few white clouds. The overall style is flat and modern.

<https://www.youtube.com/watch?v=ivaMLmB9hdl>

Tenk deg en fremtid uten søppel,
hvor avfall er en verdifull råvare.

Agenda

- Hva er sirkulær økonomi, og hvorfor?
- Eksempler fra kommunene
- Ordskifte og beslutning

Hva er sirkulær økonomi?

En økonomi der produktene

- varer lenge
- repareres og oppgraderes og ombrukes
- materialgjenvinnes

Hvorfor sirkulær økonomi?

- Klimakrisen
- Naturkrisen

Hvordan?

- Anskaffelser
- Kvalitet
- Reparasjonsmuligheter
- Enkel gjenvinning
- Vurdere gjenbruk før nyinnkjøp eller bygging
- Avfallsbehandling

Klima- og energiplan

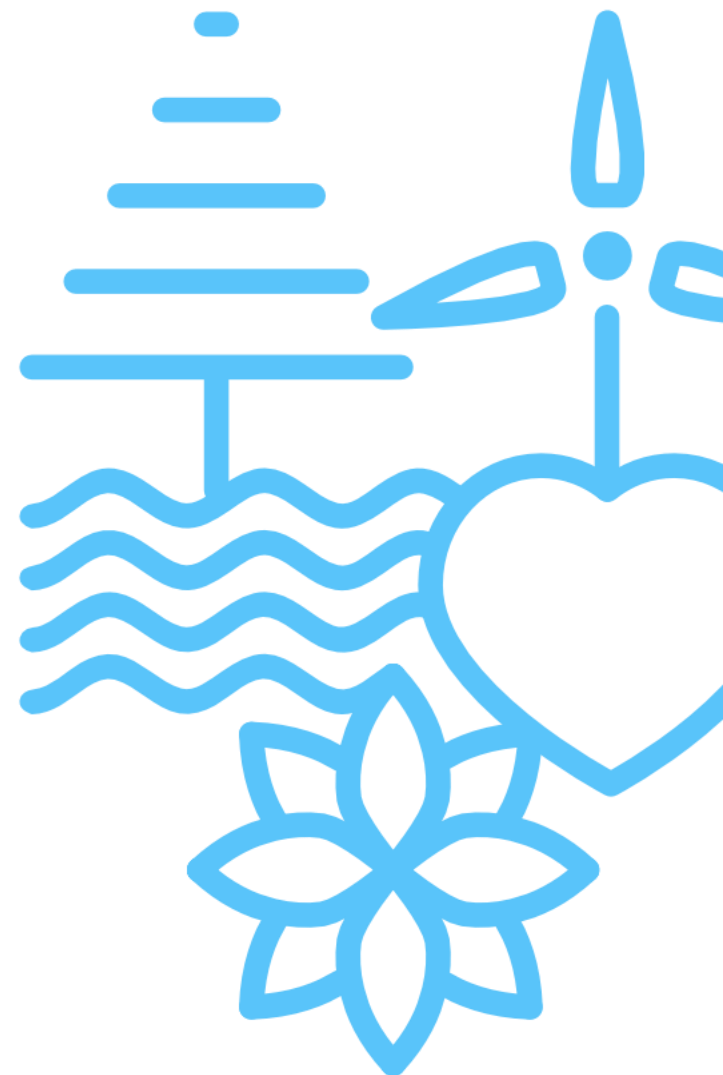
Forbruk, avfall og avløp

Delmål

- Innen 2030 skal Marker kommune ha redusert klimafotavtrykk fra innkjøp av varer og tjenester sammenlignet med 2020
- Vann- og avløpsbehandling skal være mer bærekraftig i 2030
- Forbruk i Markersamfunnet skal reduseres samtidig som graden av ombruk og materialgjenvinning skal økes

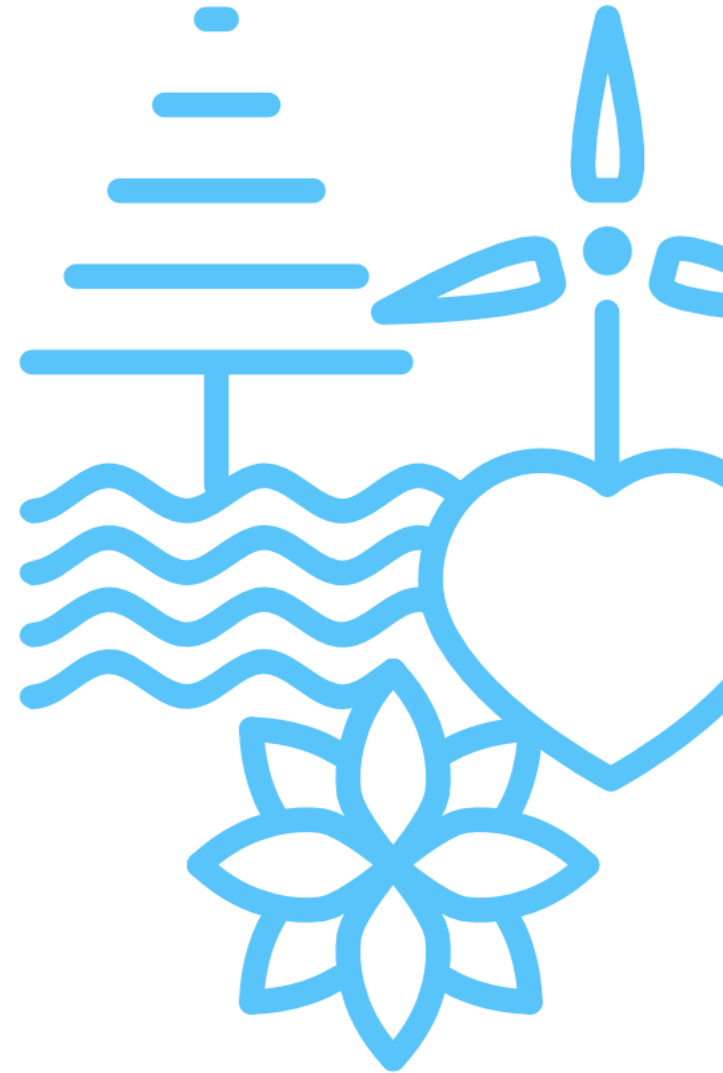
Slik gjør vi det:

- Stille krav om innovative anskaffelser og klimavennlig innkjøp
- Tenke sirkulærøkonomi og bærekraft i et livssyklusperspektiv. Redusere, gjenbruke og gjenvinne
- Bidra til at innbyggere og aktører i samfunnet reduserer sitt klimafotavtrykk

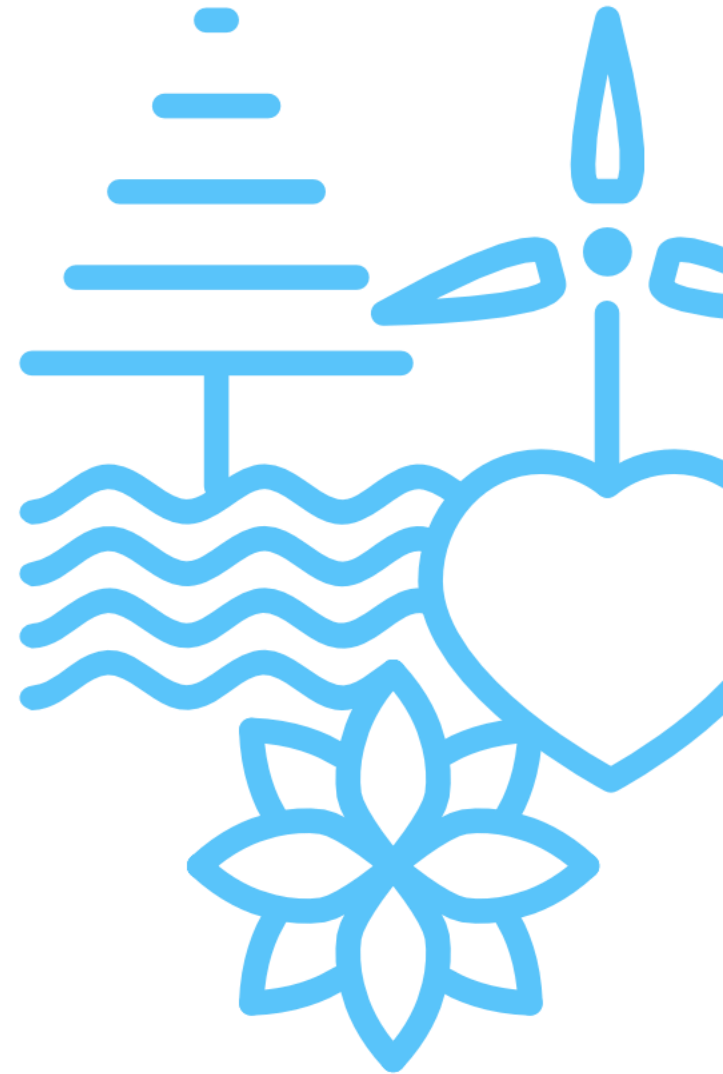
Synlige tiltak for Markersamfunnet

- Samvirkelaget bruktbutikk
- Friluftslivsutstyr på Ungdommens kulturhus
- Etablering av Bua-konseptet
- Innsamling av landbruksplast

Grunnlag til prosjekter

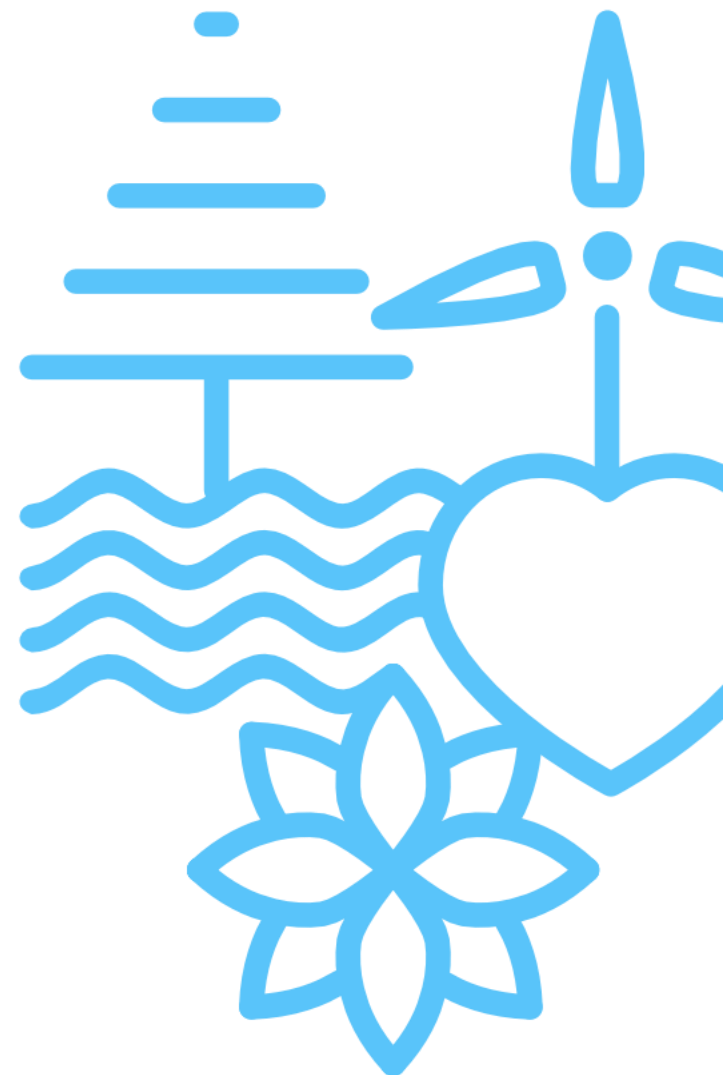
- Ny skole i Marker - forprosjekt klimavennlig skole
- Gjenbruksvurdering - Bommen renseanlegg

Ny skole

Beskrivelse av tiltaket:

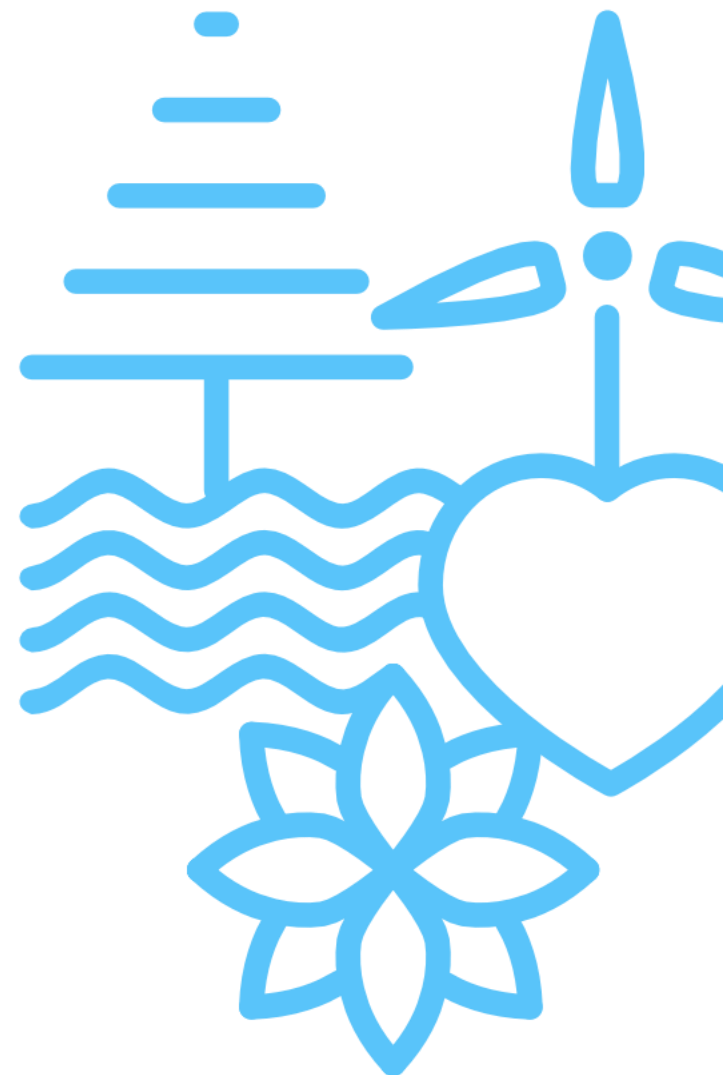
Det er ønskelig med et forprosjekt for å vurdere ombygging eller rehabilitering av eksisterende skole opp mot alternativet å rive og bygge nytt, med tanke på miljø- og energigevinster, bærekraftig materialbruk, konsekvens av å bygge nytt som innebærer eksempelvis rivning og avfallshåndtering osv.

Resultater fra studien

- Rehabilitering vil ikke innfri krav, spesielt universell utforming, samt brannkrav - vil medføre krav om hovedombygging
- Bruks- og driftsmessig vil et nybygg være overlegent et rehabilitert bygg
- Studien tas fram igjen nå under utarbeidelse av skisseprosjektet – gjenbruksperspektiv av elementer ved nybygg

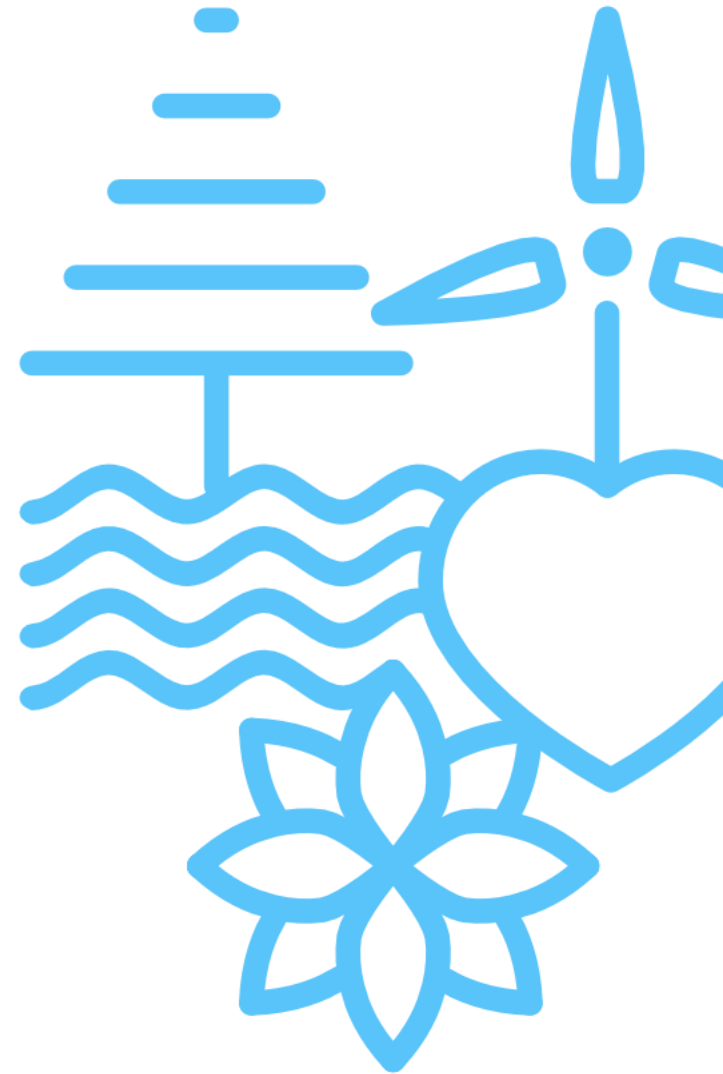
Verdifull informasjon - kompetansehevende

Bommen ressursanlegg

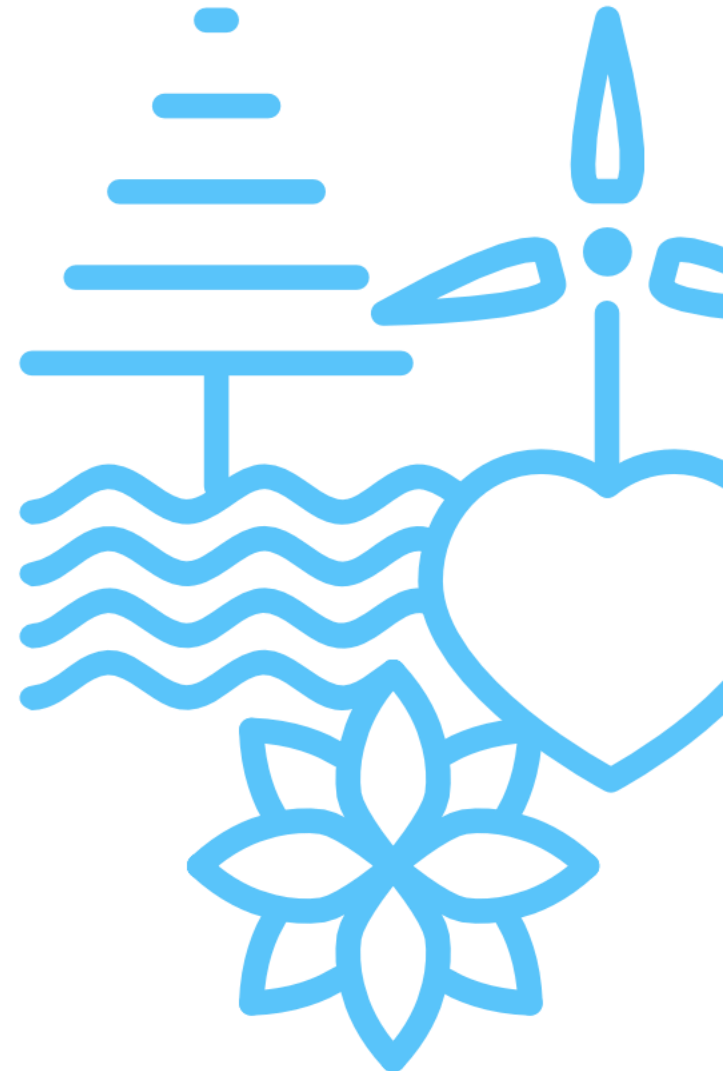
Beskrivelse av tiltaket:

- Det var ønskelig å kartlegge hva som kunne gjenbrukes fra det eksisterende bygget både med tanke på driftsanlegget og bygningsmassen

Samarbeid

- Samarbeidspartnere / prosjekter:
 - Smart Innovation Norway
 - et tiltak for å legge til rette for innovative, bærekraftige og nye muligheter å utvikle Marker kommune på
 - Tango-W
 - Formålet med prosjektet er å se om nye former for styring og samskaping skaper bedre forutsetninger for fremtidens bærekraftige tjenester, produkter og prosesser innenfor energi, mat og vann

Rakkestad kommune

Mål i kommuneplanens samfunnsdel (2022):

Gjenbruk fremfor nykjøp

Eksempler Rakkestad:

- Biogassproduksjon fra avløpsslam
- Selg/byttedager for klær arrangert av u.skolen – frivillighetssentralen
- Rause brukthandel
- Innkjøp: anskaffelse for kjøp av brukte møbler
- Innsamling landbruksplast
- Avtale med Atea om innsamling av ee-avfall
- Gjenbruk av Bodal avløpsrenseanlegg

Andre relevante tema:

- Karbonrenseanlegg – Østfold Energi – Karbon går tilbake til matvareindustrien
- Rakkestad kommune/Rakkestad næringsråd – synergieffekter mellom næring i Rakkestad

Ombygging, ikke rivning

- Hovedombygging
- Tek 10-standard
 - Alle krav fra Arbeidstilsynet er møtt
 - Alle konstruksjoner er brannsikret
 - Isolering etter dagens standard
 - Ventilasjon etter dagens standard
- God økonomi i prosjektet
- Ta vare på det arkitektoniske uttrykket for bygget

Oppnådde resultater (mai 2021 tom juli 2022)

- 1) **I overkant av 1700 enheter** (Pc'er og telefoner) er levert til resirkulering. Utstyr som ikke kan gjenbrukes av kommunen pga alder og teknologi. Alle disketter og telefoner blir rensket for informasjon.
- 2) **70 PC'er har blitt reparert** av kommunens lærlinger. Dette har ført til at kommunen har **spart ca 0,5 millioner kr,-** ved å gjenbruke istedenfor å kjøpe nye PC'er. Alt av kabler, skjermer og mus gjenbrukes i kommunen.
- 3) **33% av utstyr har blitt gjenbrukt av Atea** og 67% har gått til resirkulering.
- 4) **Mottatt økonomiske midler** fra Atea som gjelder utstyr som de kan gjenbruke
- 5) **Kommunen har bidratt med en klimabesparelse tilsvarende 122 tonn Co2.** Dette utgjør iflg Atea, 136.200 mil kjøring med en Volvo V40 som tilsvarer 34 ganger rundt jorda.

Andre tiltak – Indre Østfold kommune

- Anskaffelser av møbler
- Møbelgjennbruk
- Matsvinn
- Bildeling - interkommunalt
- Kildesortering
- Byttedag
- IØR - interkommunalt

Samarbeidstanker

Ideutveksling mellom kommunene, mye åpenbart som vi ikke har tenkt på

Byttedag, samarbeid mellom kommunen og frivilligheten

IØR – felles for 3 av kommunene

Anskaffelse av nye møbler med reparasjonsmuligheter og kvalitet

Anskaffelse av brukte møbler

Andre anskaffelsesavtaler

Gjenbruksstrategier

1. Reparere før kjøpe
2. Brukt før nytt
3. Anskaffelser med kvalitet og reparasjonsmuligheter